

Valokuvat: Outi Vanamo.

Dupuy & Berberian toteuttaa kommunismia kahden ihmisen tasolla

Monsieur Jean - ja Henriette-albumeistaan tunnettu kaksikko Philippe Dupuy ja Jean Berberian tekee kaikki sarjakuvansa yhdessä, alusta loppuun.

Muutokset ajattelutavassa ja maailmankuvassa muuttavat myös piirrostyylisiä. Elämä ei ole vuodesta toiseen samaa, ja se näkyy piirroksissakin.

Kaksin aina kauniimpi

Dupuy ja Berberianin tapa työskennellä on erittäin poikkeuksellinen. Sarjakuvamaailma tuntee kyllä monia käsikirjoit-

vaihe, josta päästiin menestyksellä yli. Sen jälkeen tarinankerrontaa on leimannut vapautuminen.

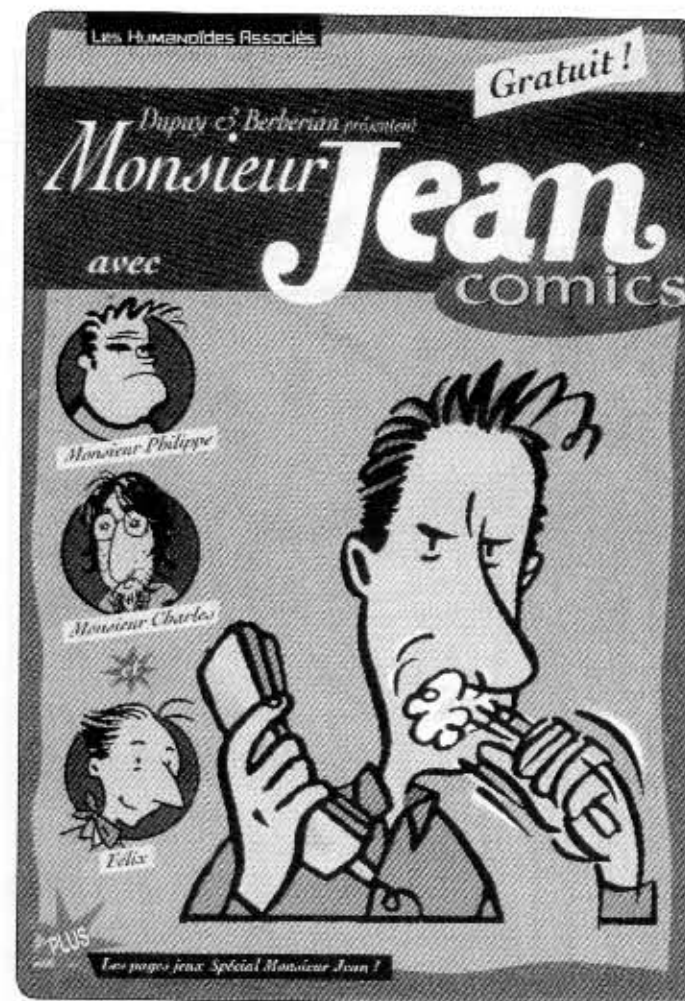
- Meille on tärkeää, että teemme taidetta, joka näyttää hyvältä myös suurennettuna julisteissa ja muualla. Yksinkertainen on tyylikästä! Olemme uramme alusta asti halunneet löytää tasapainon esimerkiksi Serge Clercin ja Yves Chalandin tapaisten ligne claire -taiteilijoiden ja ei-niin-ligne claire-tyylin välillä. Vaikka aivan ensimmäiset työmme Fluide Glacialille olivat hyvin ekspressiivisiä, vasta viime vuosina tyyliimme on löytynyt sopiva yhdistelmä simppeleitä selkeyttä ja notkeaa lyrisyyttä.

- Se johtuu meidän mielisämme vuosien mittaan tapahtuneesta kehityksestä.

Ville Hänninen ja Outi Vanamo

En häpeä lainkaan varhaistuotantoamme. Se on pohja sille, mitä olemme nyt. Jos sarjakuvat ovat ihmisvartalo, ensimmäiset tarinat ovat sen jalat. Nyt olemme tässä, sanoo Charles Berberian ja osoittaa keskivartaloon.

Berberianin on helppo puhua. Hänen sarjakuvapiirtäjän uransa Philippe Dupuy'n kanssa on ollut tasaisen nousujohteinen. Tuntuu kuin kaksikko terävöittäisi otettaan albumi albumilta, niin tyyllisesti kuin tarinankerronnallisesti. Päiväkirja albumista (Like, 1995) oli heidän uransa kulminaatiopiste, kriisi-

taja-piirtäjä-parivaljakkoja, mutta Dupuy & Berberianin kaltaiset ovat harvassa. Kaksikko tekee kaikki sarjakuvan vaiheet alusta loppuun yhdessä. Niin käsikirjoitus, luonnokset, varsinaiset piirrookset kuin erilaiset kuvitustyötkin merkitään molempien nimiin. Herrat ovat vuosien mittaan hionneet tyylistään niin samanlaiset, että ulkopuolinen ei huomaa eroa.

- Päätimme jo aivan alussa, miltei parikymmentä vuotta sitten, että jaamme kaikki tulomme sääntöisesti kahtia, riippumatta siitä, kuinka paljon kukin tekee töitä. En ole niinkään varma, toimiiko kommunismi yhteiskuntajärjestelmän tasolla, mutta kahden ihmisen kohdalla se näkyy toimivan.

- Sarjakuvien tekeminen on rankkaa hommaa, joten on mukavaa kyetä jakamaan asioita toisen ihmisen kanssa. Käsikirjoitusvaiheessa heittelemme ideoita, kommentoimme toisillemme niitä ja rakennamme tarinan vähitellen yhdessä palloista. Vaihtelemme keskenämme näkemyksiä siitä, miten henkilö X käyttäytyisi tietyssä tilanteessa ja onko meidän hahmottamamme kohtaus uskottava vai ei.

Toisaalta kaksin työskenteleminen auttaa myös sarjakuvapiirtäjän työn varjopuoliin.

- Voimme aina jakaa keskenämme vaikeudet, luovuuden lukot ja muut. Jos jompaa kumpaa meistä ei huvita osallistua haastatteluun, toinen voi pai-

Monsieur Jean Comics, Les humanoïdes Associés 1997.

kata tilanteen. Tai jos olemme molemmat paikalla, toinen täydentää toista.

- Jos minulla tai Philippella on tarve lopettaa yhteistyö väliaikaisesti matkan tai porhesyiden takia, se on mahdollista. Silloin toinen ottaa koko vastuun kuvituksista ja sarjakuvista.

Yhteistyön hyvät puolet näkyvät siinäkin, että hahmo ottaa helpommin vailan tekijöiltään, alkaa elää omaa elämäänsä. Toinen keksii asioita, jotka eivät tulisi toiselle mieleen.

- Vaikka Felix on joskus todella typerä, olemme alkaneet pitää hänestä entistä enemmän. Hän sopii erilaisiin tilanteisiin kuin hil-

jaisempi ja rauhallisempi Jean. Hänen kustannuksellaan voi pitää hauskaa. Ja hänellä on niin ihanan typerä ideoita, me rakastamme sitä, hihkaisee Berberian.

- Parasta on todellakin, että saamme tarinoihin kahden ihmisen mielikuvituksen. Jos toinen meistä saa idean, toinen voi jatkaa sitä pidemmälle, kehitellä siitä räväkämpään.

Nyt työn alla on uusi Monsieur Jean -albumi.

- Olemme jännittyneitä, koska se lopettaa tavallaan yhden aikakauden. Pitkin matkaa Jean on muuttanut koko ajan vastuuntuntoisemmaksi. Hän on hyväksynyt lapsensa syntymän ja alkaa tehdä asioita sen mukaisesti.

- Olemme ottaneet koko tapahtumaketjussa selkeästi miehen puolen. Tulen itse kymmenisen vuotta sitten isäksi. Muistan sen ajan ja voin peilata albumissa silloisia kokemuksiani, mutta siitä on niin kauan, että kykeneä myös ottamaan tarpeellisen määrän etäisyyttä silloisiin tapahtumiin.

- Tutkailemme herra

Jeanin kautta, mitä tapahtuu, kun vauva syntyy ja kuinka mies siihen reagoi. Kun vauva syntyy, olet isä. Mutta missä vaiheessa tiedostat olevasi isä? Et aivan heti, mutta milloin?

Mitä tehdä ystävien kanssa?

Viime vuosina Ranskaan on siinnyt lukuisia Dupuy & Berberian -klooneja. Heidän mustavalkoisissa lehdissään tai albumeissaan on kaksikon tyyli mutta ei henkeä. Kumpikaan ei kuitenkaan pidä jäljittelijöitä pahana asiana.

- Minusta me yritimme itse uramme alussa päästä samaan kuin Avril tai Jean-Claude Denis! Siksi en pidä tuota ikävänä asiana, kyllä jokainen taitava tekijä oman tyyliinsä löytää. Mutta jos markkinoille alkaa tulla Monsieur Henry - tai Monsieur George -albumeita, käymme kyllä potkimassa tekijää perseelle!

- Toisaalta, ehkä Kanadassa ajatellaan, että meidän tyyliimme on peräisin Sethiltä. Viivassa ja tarinoiden hengessä on paljon samaa. Se kuitenkin johtuu lähinnä siitä, että meillä on samoja innoittajia, etenkin New Yorker -lehden 1920-luvun pilapiirtäjät.

Kaksikolla on alituisen vireillä uusia projekteja, niin sarjakuvassa kuin sen ulkopuolellakin.

- Kerroimme uramme alussa paljon absurdeja tarinoita. Nyt suunnittelemme tv-sarjaa, jossa absurdit piirteet saavat vahvemman roolin kuin rykyissä albumeissamme. Meininki on enemmän herra Jeanin unien kaltaista.

- Meille erilaiset projektit ovat tapa pitää ystävyttä yllä. Emme pelaa tennistä tai pokeria - mitä siis tehdä ystävien kanssa? Levyjä, kirjoja ja sarjakuvia tietysti! Jos minulla olisi ystäviä sirkuksessa, suunnittelisin varmaan täyttää häkää sirkusnäytöstä. ■

